

František Josef Studnička (1836–1903)

Seznam disertačních prací, které oponoval F. J. Studnička

In: Martina Němcová (author): František Josef Studnička (1836–1903). (Czech). Praha: Prometheus, 1998. pp. 327–331.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/401646>

Terms of use:

© Němcová, Martina

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

SEZNAM DISERTAČNÍCH PRACÍ, KTERÉ OPONOVAL F. J. STUDNIČKA

Během svého působení na univerzitě se F. J. Studnička vyjadřoval k více než třiceti disertačním pracím. Z nich je v Archívu Univerzity Karlovy uložena většina (kromě prací G. Bečky, G. Grusse, J. Weltrubského, A. Suchardy, J. Jeništy, K. Vorovky, F. Lexy a J. Bezdíčka), jsou tam archivovány i Studničkovy posudky, chybí jen posudek na práci K. Teiga.¹⁾ První práci Studnička posuzoval ve školním roce 1876/77; oponentské posudky však pravidelně psal až od roku 1891/92.

Disertační práce byly ve druhé polovině 19. století posuzovány podle zákona o disertačních pracích z roku 1872. Někteří oponenti rozdělovali disertace v souladu s tímto zákonem na dvě skupiny — na práce obsahující původní výsledky a na práce kompilační. Téměř všechny disertační práce z matematiky jsou v té době kompilačního charakteru. Výjimku tvoří práce A. Suchardy (1854–1907) a K. Petra (1868–1950); oba se na filozofické fakultě habilitovali, Petr zde pak působil v letech 1903 až 1938.

Většina disertačních prací, které Studnička posuzoval, vznikla přepracováním a rozšířením seminárních nebo domácích prací kandidátů učitelství. Studnička měl jako ředitel semináře a jako člen zkušební komise pro kandidáty učitelství asi rozhodující vliv na volbu témat. Nelze však patrně hovořit o tom, že by práce vedl. Vedení práce v tom smyslu, jak ho chápeme dnes, v minulém století patrně neexistovalo.

Je zajímavé připomenout základní kritéria, která Studnička kladl, v souladu se zákonem, na disertační práce. Na prvním místě stála logická správnost, úplnost a ucelenost prezentované teorie, vhodná matematická formulace a pečlivost vypracování. Na druhé místo kladl publikovatelnost práce, na třetí místo úpravu práce, jazykovou správnost, kulturu vyjadřování a dobrý seznam literatury pojednávající o dané problematice. V řadě svých posudků kritizuje nedostatečnou pozornost věnovanou historickým souvislostem a historii oboru vůbec, chybějící seznam literatury a nemožnost publikování bez větších zásadních úprav. Z posudků je patrné, že Studnička byl poměrně mírným oponentem, ve srovnání např. s Č. Strouhalem.

Seznam posuzovaných disertačních prací byl sestaven podle [1] a na základě archívního studia. Byl pečlivě prověřen, doplněn informacemi o počtu stránek jednotlivých disertací, jménem druhého posuzovatele a opatřen několika poznámkami.

1876–1877

Gottlieb Bečka (nar. 1853)

Über die ebenen algebraischen Curven n -ter Ordnung

Durège

1877–1878

Gustav Gruss (nar. 3. 7. 1854)

Über biquadratische Involutionen

Durège

1879–1880

Jaroslav Ritter von Weltrub

Über die symbolische Darstellung der invarianten Bildungen binärer und ternärer algebraischer Formen einer selbständigen Bearbeitung unterzog

Durège

1882–1883

Jan Mayer (nar. 3. 4. 1861)

Studie o trajektoriích křivek rovinných, 55 stran

Strouhal

1884–1885

Karel Teige (nar. 23. 10. 1859)

O irraciálnosti transcendent π a e , 57 stran

Strouhal

Josef Theurer (nar. 20. 11. 1862)

Historická studie o theorii kmenných čísel, 113 stran

Strouhal

1891–1892

Antonín Pleskot (nar. 24. 10. 1866)

Věta Du Bois Reymondova a aplikace její na vyvinování funkcí v nekonečné řady trigonometrické, 40 stran

Strouhal

Jan Kropáček (nar. 3. 12. 1865)

Úvod do theorie funkcí analytických,²⁾ 64 stran

Strouhal

1892–1893

Antonín Sucharda (nar. 3. 10. 1854)

O zvláštním druhu ploch posouvání

Kolářek

1894–1895

Václav Felix (nar. 14. 8. 1873)

Maxima a minima omezených integrálů v jednoduchých případech, 132 stran
Kolářček

1896–1897

Karel Petr (nar. 14. 6. 1868)

O theorii semiinvariant, 35 stran
Kolářček

1897–1898

Ladislav Fahoun (nar. 1. 6. 1874)

O existenci a počtu kořenů rovnice algebraické, 86 stran
Kolářček

Jan Pexider (nar. 22. 12. 1874)

Theorie variačního počtu dle Weierstrasse, 92 stran
Kolářček

1899–1900

Václav Posejpal (nar. 20. 12. 1874)

O řadách Fourierových se zvláštním zřetelem k pracím Cauchy-ho, 123 stran
Kolářček

Josef Novák (nar. 18. 11. 1876)

Historický vývoj cykloidy, 67 stran
Kolářček

Vilém Hauner (nar. 28. 4. 1877)

Neeuklidovská geometrie Nikoláje Ivánoviče Lobačevského, 139 stran
Kolářček

1900–1901

Marie Fabianová (nar. 11. 2. 1872)

O rozvoji dyperiodických funkcí v řady a produkty, 107 stran
Kolářček

Ferdinand Pietsch (nar. 5. 4. 1878)

Řetězovka obecná, stejně pnutá a mostní, 131 stran
Strouhal

Jiří Kaván (nar. 9. 2. 1877)

O některých spirálách, 98 stran
Strouhal

František Rádl (nar. 10. 1. 1876)

O interferenci světla v deskách sklených silných a její aplikaci, 62 stran
Strouhal

1901–1902

Rudolf Tereba (nar. 5. 1. 1879)

O číslech Bernoulliových, nestránkováno
Weyr

Petr Pecl (nar. 18. 12. 1873)

Theorie algebraických funkcí, 159 stran
Strouhal

Jaroslav Jeništa (nar. 18. 1. 1879)

O určování délek vln světelných
Strouhal

Josef Štěpánek (nar. 5. 2. 1879)

O upotřebení kvaternionů v analytické geometrii prostoru, 242 stran
Strouhal

Karel Vorovka (nar. 3. 2. 1879)

O křivkách obalujících
Strouhal

Otakar Zich (nar. 25. 3. 1879)

O integrálech singulárních, 128 stran
Strouhal

František Lexa (nar. 5. 4. 1876)

O zjevech magneto- a elektrostrikce po stránce theoretické i experimentální
Strouhal

Julius Suchý (nar. 15. 11. 1879)

O pyroelektríně, 87 stran
Strouhal

Rudolf Hruša (nar. 2. 10. 1878)

Projektivné vlastnosti prostorových křivek 3. stupně, 93 stran
Gruss

1902–1903

Jan Vojtěch (nar. 5. 8. 1879)

O existenci diferenciálního poměru a omezeného integrálu u funkcí jedné reální proměnné (Přípravná studie), 60 stran
Strouhal

Marian August Haas (nar. 27. 4. 1875)

Elliptické funkce jsou dyperiodické, 145 stran
Kolářek

Josef Bezdíček (nar. 8. 7. 1873)

O Gaussově funkci
Kolářek

Jan Koutný (nar. 18. 5. 1876)
 O číslech Bernoulliho, 81 stran
 Kolářček

1907–1908

Karel Rón (nar. 11. 10. 1875)
 Theorie duhy zejména se zřetelem na práci Airy-ho,³⁾ nestránkováno
 Strouhal

Poznámky

- 1) Disertace jsou uloženy ve fondu *Disertační práce*, posudky na většinu prací ve fondu *Disertační posudky filosofické fakulty*, kartón č. 105 a 106. Posudky na disertační práce G. Bečky, G. Grusse a J. Weltrubského, které jsou z období před rokem 1882 a nejsou tedy uvedeny v [1], byly objeveny ve fondu *Filosofická fakulta, Prof. kolegium, Zkoušky 1849–1882*, kartón č. 8. Vše v Archívu UK.
 Soupis disertací, které Studnička posuzoval před rokem 1882, nemusí být úplný. Původní knihy rigoros a většina materiálů vztahujících se k udělování doktorátů na nerozdělené univerzitě (tj. před rokem 1882) byly totiž v roce 1945 ztraceny. Přesto se domníváme, že v našem seznamu v období 1871–1881 mnoho disertací nechybí; není totiž pravděpodobné, že by Studnička v letech 1872–1881 posuzoval podstatně více prací než v letech 1882–1891.
- 2) Červenou, černou a modrou tužkou jsou v textu opraveny gramatické chyby.
- 3) V Rónově disertační práci jsou jako zdroj literatury uvedeny Kolářčkovy přednášky z roku 1899/1900, na práci je kolek z roku 1898, posudky Studničky i Strouhala jsou z roku 1900. Karel Rón však složil rigorosní zkoušky až v červnu 1908 (viz *Rigorosa I filosofické fakulty 1882–1915*, Archív UK), proto byla jeho práce zařazena v [1] až do školního roku 1907/08, kdy už byl Studnička pět let po smrti.

LITERATURA

- [1] Tulachová M., *Disertace pražské university 1882–1953, I. díl*, Universita Karlova, Praha, 1965.